

Kudret Helvası

– Mustafa IŞIK · 18 Şubat 2025

Eski günleri ananlar, geçmişe özlem duyan her yaşlı kişi gibi eski kışları anıyorlar. "Eskiden Kayseri´mize çok kar yağardı. Son yıllarda 50-60 yıl öncesine göre daha az kar yağıyor." diyorlar. Acaba öyle mi? Yoksa onlara mı öyle geliyor?

Bazen karın çokluğu inanılmaz bir renkle de ifade ediliyor: Sarı kar. Karakış'ın karalığı karın ayazından olabilir ama sarılığı anlaşılır gibi değildir. Şöyle anlatıyorlar: "Çocukluğumuzda yağın karın bizi boylardı. Sokaklara kürenen karlar tepelikler oluştururdu. Kar tepesinden yürüyenler dam hizasından gitmiş olurdu. Çocukluğumuzda karların altını oyarak tüneller açar, öbür tarafa geçerdik."

Bu cümleler doğru ama kime göre? Bize göre, bu cümlelerin doğruluğunun sırrı "çocukluğumuzda" kelimesinde gizlidir. Çünkü çocukluğumuzda evler kocamandı; büyüklerimiz de dev gibi adamlardı. Şimdi onların yaşına gelen bizler, çocuklara göre nasılız acaba? Dev gibi mi, deve gibi mi? Eğitim-öğretim açısından, çocuklarla konuşur veya onlara bir şey verip alırken yere çömelmemiz önerilir; çünkü beden diliyle de çocuğun seviyesine inmek gerekir.

Evet, çocuklar küçük, evler büyüktü ama sonuçta tek katlı; toprak damlı evlerdi. Sokaklar vardı ama ancak bir araba geçecek kadardı. Toprak damlardan kürenen karların gideceği sokak dardı. Bir de kuzey tarafı, kar aylarca yatardı. Kabayel degecek de eritecekti. Şimdi dev kepçelerin topladığı karları tonlarca yük taşıyan kamyonlara yüklenip geniş alanlara döküldüğünü düşünün. Çatı gerçeğinden hareketle damlardan kar kürenmediğini düşünün.

Demek ki mesele, psikolojiktir.

1940 yılında yayınlanan "Kayseri Takvimi" adlı kitapta da benzer şeyler söylenmektedir:

"Kayseri´ye çok kar yağar. Kasım ortalarından, Nisan ayının ortalarına kadar. 1908-1909 kışında çok kar yağmıştır. Sokaklar, damlardan atılan karlarla bir katlı evlerin dam hizalarına kadar kar dolmuştur. Evlerin sokak kapılarına merdivenle inmiş çıkmışlar."

Evlerin tek katlı ve yere yakın olduğu düşünülürse, mesele anlaşılır.

Bir avuç Kayseri ile bir, bir buçuk milyonluk Kayseri´yi de düşünmek gerekir. Bu insanların yaktığı enerji göğü ısıtmasa da ılıtıyor. Yüz binlerle ifade edilen arabalar, insanlar gibi nefes alıp veriyor. Bu yüzden Talas´ın karyıla merkezin karı bile fark ediyor; çünkü kar daha inerken hıvada eriyor.

Meteoroloji verilerine göre, 1975 - 2007 Yılları İçinde Gerçekleşen En Yüksek ve En Düşük Değerler En Yüksek Kar yağışı 27.11.2004 günü 42 cm. olarak gerçekleşmiştir. En çok kar, 30 yıllık bir süreç içinde, 2004 yılı Aralık ayının sonunda, eskilerin diliyle Karakış´ta yağmıştır. Şu anda Erciyes´te kar kalınlığı 1.25 cm.

Buna rağmen "Kayseri´de karın en çok yağdığı ay, Gücüktür. Onun için, "Karakış karada / Zemheri arada / İlle gücük ille gücük." Yani ; "Karakış (Aralık) kar görmeden kara geçer, Zemheri (Ocak) de şöyle böyle; bazen karlı bazen karsız geçer amma, Gücüğe (Şubat) gelince o yapacağını yapar." demektir.

Kış, kışlığını belli etmeli. Ötekini biliyorsunuz.

Bu memleketin tarihinde kar içilir ve yenirdi; hâlâ öyledir. Erciyes karının su olarak Beş Tepeler´e 15-20

yılda ulaştığı söylenmektedir. Baę evlerinin kuyularını düşünsenize. Baharın bulgur bulgur olan karın pekmezle yapılmış "kar katması" öylesine...

Biz insanlar garibiz; yağsa şikâyetleniyoruz, yağmasa dertleniyoruz. Rumi olarak Gücük / Şubat ayının girdik. Hani atalarımız ne demişlerdi: "Karakış karada / Zemheri arada / İlle gücük ille gücük." İnşallah daha çok kar yağar; çünkü bu memleket için kar, Kuran´da geçen "kudret helvası" gibidir. (Bakara: 57) O, her şeyi yorgan gibi sarar. Güneş değince, kabayel esince, yağmur yağınca ılgıt ılgıt erir ve her şeye can verir.

Anadolu'da, özellikle İç-Anadolu'da kar, geçmiş ümmetlere gönderilen kudret helvası gibi, Allah'ın bir nimetidir.